USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU,

které obsahuje připomínky tvořící nedílnou součást rozhodnutí o udělení absolutoria Komisi za provedení rozpočtu 6., 7., 8. a 9. Evropského rozvojového fondu v rozpočtovém roce 2003

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na zprávu o následných akcích po udělení absolutoria za rok 2002 (KOM(2004) 0648 – C6-0126/2004),

— s ohledem na rozvahy a účetní závěrky 6., 7., 8. a 9. Evropského rozvojového fondu za rozpočtový rok 2003 (KOM(2004) 0667 – C6-0165/2004),

— s ohledem na výroční zprávu Účetního dvora o činnosti 6., 7., 8. a 9. Evropského rozvojového fondu týkající se rozpočtového roku 2003, doplněnou odpověďmi institucí ([1]),

— s ohledem na prohlášení Účetního dvora o věrohodnosti účetnictví Evropského rozvojového fondu ([2]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 1. března 2001 o sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu ohledně rozvojové politiky Evropského společenství ([3]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 22. dubna 2004 o sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu ohledně „Budování naší společné budoucnosti, politických úkolech a rozpočtových prostředcích rozšířené Unie 2007–2013“ ([4]),

— s ohledem na výroční zprávu o činnosti Úřadu evropské pomoci za rok 2003,

— s ohledem na výroční zprávu Komise Radě a Evropskému parlamentu za rok 2004 o rozvojové politice a zahraniční pomoci Evropského společenství (KOM(2004) 0536),

— s ohledem na doporučení Rady ze dne 8. března 2005 (6865/2005 – C6-0078/2005, 6866/2005 – C6-0079/2005, 6867/2005 – C6-0080/2005, 6868/2005 – C6-0081/2005),

— s ohledem na článek 33 interní dohody ze dne 20. prosince 1995 uzavřené mezi zástupci vlád členských států, kteří se sešli v rámci Rady, k financování a správě pomoci Společenství podle druhého finančního protokolu ke čtvrté úmluvě mezi AKT a ES ([5]),

— s ohledem na článek 32 interní dohody ze dne 18. září 2000 uzavřené mezi zástupci vlád členských států, kteří se sešli v rámci Rady, k financování a správě pomoci Společenství podle finančního protokolu k dohodě o partnerství mezi africkými, karibskými a tichomořskými státy a Evropským společenstvím a jeho členskými státy, která byla uzavřena v beninském Cotonou dne 23. června 2000, a k přidělování finanční pomoci pro zámořské země a území, na něž se vztahuje část IV Smlouvy o ES ([6]),

— s ohledem na článek 74 finančního nařízení ze dne 16. června 1998, které se vztahuje na spolupráci v oblasti financování rozvoje podle čtvrté úmluvy mezi AKT a ES ([7]),

— s ohledem na články 119 a 120 finančního nařízení ze dne 27. března 2003, které se vztahuje na 9. Evropský rozvojový fond ([8]),

([1]) Úř. věst. C 293, 30.11.2004, s. 315.
([2]) Úř. věst. C 293, 30.11.2004, s. 327.
([3]) Úř. věst. C 277, 1.10.2001, s. 130.
([4]) Přijaté texty P5_TA(2004) 0367.
([5]) Úř. věst. L 156, 29.5.1998, s. 108.
([6]) Úř. věst. L 317, 15.12.2000, s. 355.
([7]) Úř. věst. L 191, 7.7.1998, s. 53.
([8]) Úř. věst. L 83, 1.4.2003, s. 1.

— s ohledem na články 70 a 71 (třetí odrážka) a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu a stanovisko Výboru pro rozvoj (A6-0069/2005),

A. vzhledem k tomu, že podle článku 119 finančního nařízení ze dne 27. března 2003 musí Komise v reakci na zjištění, která jsou přiložena k rozhodnutí o udělení absolutoria, přijmout patřičné kroky a informovat Evropský parlament na jeho žádost o přijatých opatřeních vzhledem k těmto zjištěním a připomínkám;

B. vzhledem k tomu, že reforma řízení zahraniční pomoci ES byla zahájena v květnu 2000 ([1]) a reforma rozvojové politiky ES v listopadu 2000 ([2]);

C. vzhledem k tomu, že partnerská dohoda, která byla podepsána mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na druhé straně v Cotonou dne 23. června 2000 (Dohoda z Cotonou) ([3]), vstoupila v platnost dne 1. dubna 2003,

1. domnívá se, že rozvojová politika je základním prvkem vnější činnosti Unie, jehož cílem je odstranění chudoby posílením sociální infrastruktury, vzdělávání a zdravotní péče, zvýšením výrobních možností chudého obyvatelstva a poskytováním podpory postiženým zemím, aby mohly rozvinout svůj růst a místní potenciál; zdůrazňuje, že plnění rozvojových cílů tisíciletí (RCT) bude hlavním krokem k dosažení tohoto cíle; domnívá se, že Evropský rozvojový fond hraje důležitou roli při uskutečňování této politiky v zemích AKT a že by se jeho efektivita měla zvýšit větším důrazem na opatření zaměřená na odstranění chudoby a rychlejším využíváním společně s větší průhledností, větší zodpovědností a dodržováním zásad řádného finančního řízení;

2. oceňuje úsilí Komise zaměřit svou rozvojovou činnost na splnění RCT včetně určení deseti klíčových ukazatelů; vítá využití těchto klíčových ukazatelů při střednědobém hodnocení Evropských rozvojových fondů v zájmu hodnocení pokroku ve věci odstranění chudoby; žádá Komisi, aby v tomto směru urychlila své snahy, a doporučuje poskytnout 35 % výdajů Evropské unie na rozvojovou spolupráci na plnění rozvojových cílů tisíciletí;

3. je si vědom problémů při měření vlivu pomoci Společenství na dosažení RCT v prostředí, kde působí více dárců; lituje, že se Komise nepokusila vytvořit potřebný nástroj k měření tohoto vlivu, a musí se proto omezit na měření pokroku rozvojových zemí při dosahování RCT; lituje, že odpovědi Komise v dotazníku Výboru pro rozvoj jsou ve věci plnění RCT v rozvojových činnostech Komise obzvláště neurčité;

4. vítá zlepšení, která Komise provedla ve zpravodajském systému, a je si vědom zvýšené kvality Výroční zprávy o rozvojové politice ES a vnější pomoci za rok 2004 (KOM (2004) 0536 a SEC(2004) 1027);

5. má v úmyslu pořádat každoroční rozpravu v plénu o výroční zprávě Komise o rozvojové politice ES a vnější pomoci;

6. vítá skutečnost, že z celkové finanční pomoci zemím AKT (z ERF a souhrnného rozpočtu EU) ve výši 4 079 milionů EUR bylo v roce 2003 na sociální infrastrukturu a služby použito 33 % (1 346 milionů EUR); lituje, že pouhých 62 milionů EUR (1,5 %) bylo vyčleněno na základní vzdělávání a 212 milionů EUR (5,2 %) na základní zdravotní péči; naléhá na Komisi, aby zvýšila financování těchto odvětví a žádá, aby 20 % výdajů Evropské unie na rozvojovou spolupráci bylo vyčleněno na základní vzdělávání a zdravotní péči v rozvojových zemích;

([1]) Sdělení Komisi o reformě řízení zahraniční pomoci, které Komise schválila dne 16. května 2000.
([2]) Prohlášení Rady a Komise o rozvojové politice Evropského společenství schválené Radou pro obecné záležitosti (rozvoj) dne 10. listopadu 2000.
([3]) Úř. věst. L 317, 15.12.2000, s. 3.

Účetnictví

7. konstatuje, že rozvaha a účetní závěrka byla předložena pozdě; konstatuje, že ukončení modernizace účtů ERF by mělo být dokončeno ve stanovených termínech; uvítá zprávu účetního Komise ohledně stavu účtů Komise, včetně účtů ERF, ke dni 1. ledna 2005; žádá, aby byl průběžně informován o modernizaci nového integrovaného systému IT (ABAC-FED);

8. konstatuje, že ačkoli finanční prostředky ERF spravované EIB nejsou auditovány Účetním dvorem či kontrolovány Parlamentem v rámci postupu udělování absolutoria, jsou konsolidovány v účtech ERF; domnívá se, že by transparentnost byla posílena, pokud by byly informace o těchto finančních prostředcích poskytovány orgánu udělujícímu absolutorium, který odpovídá za konečné schvalování účtů ERF;

Prohlášení o věrohodnosti účetnictví

9. konstatuje, že se Účetní dvůr domnívá, kromě problémů vztahujících se k následující záležitosti ([1]), že účty odpovídají příjmům a výdajům vztahujícím se k 6., 7., 8. a 9. ERF:

   a) částky splatné ve prospěch ERF a které nejsou zahrnuty do rozvahy ke dni 31. prosinci 2003 (27,5 mil. EUR);

   b) zálohy (400 mil. EUR);

   c) finanční prostředky systému Stabex;

   d) finanční prostředky převedené Evropské investiční bance, které nebyly využity (209 mil. EUR);

10. bere na vědomí stanovisko Účetního dvora, že generální ředitel Úřadu evropské pomoci měl ve výroční zprávě o činnosti vyjádřit výhrady a učinit prohlášení s ohledem na dluhy, které ještě nebyly stanoveny, a na správné využívání finančních prostředků Stabex, protože v dané době neměl dostatek informací k tomu, aby mohl učinit odůvodněné závěry;

11. bere na vědomí, že se Účetní dvůr vzhledem na uskutečněné transakce domnívá, že příjmy zaznamenané v účtech, přidělené prostředky ERF a závazky a platby v rozpočtovém roce jsou ve svém souhrnu legální a řádné; bere na vědomí, že Účetní dvůr své stanovisko založilo na analýze dozorčích systémů a kontrol, na auditu řady transakcí a na analýze výroční zprávy o činnosti a prohlášení generálního ředitele Úřadu evropské pomoci;

12. apeluje na Komisi, aby se zabývala těmito slabými místy, kterých si všímá Účetní dvůr ve vztahu k dozorčím systémům a kontrolám:

   a) účinek používání standardů vnitřní kontroly je omezený, protože jejich používání v delegacích je vázáno na proces decentralizace, který měl být dovršen až na konci roku 2004;

   b) v akčních plánech je nutno pokračovat a realizovat je úplněji, zejména na úrovni delegací, aby byl pro dozorčí systémy a kontroly vytvořen účinný budoucí rámec;

   c) je nutno, aby se zlepšilo uplatňování dozorčích systémů a kontrol vztahujících se na smlouvy a platby i přesto, že jsou obecně navrženy dobře;

Zpráva o finančním řízení

13. konstatuje, že zpráva o finančním řízení byla předložena se zpožděním; oceňuje množství a kvalitu informací obsažených ve zprávě o finančním řízení, včetně informací, které si Parlament vyžádal ve svém doporučení ohledně udělení absolutoria za rok 2002; žádá Komisi, aby v budoucnu tuto zprávu zdokonalila zejména tak, aby bylo možno srovnávat finanční prostředky 9. ERF vyčleněné na projekty, podporu z rozpočtu a pomoc, která není programovaná, s prostředky poskytovanými na základě předchozích ERF za účelem získání přehledu o administrativních nákladech ERF;

([1]) Účetní dvůr, výroční zpráva za rozpočtový rok 2003, s. 387.

Odpovědnost

14. konstatuje, že zatímco politika ERF spadá do působnosti komisaře pro rozvoj a humanitární pomoc, za obecnou politiku a záležitosti řízení s ohledem na fungování Úřadu pro evropskou pomoc (EuropeAid), který provádí úkoly ERF, odpovídá komisař pro zahraniční vztahy a evropskou sousedskou politiku; konstatuje, že komisař pro rozvoj a humanitární pomoc má pravomoc přijímat rozhodnutí vztahující se k ERF a ke konkrétním rozpočtovým položkám, za něž odpovídá; je i nadále přesvědčen, že toto „zplnomocnění" umožní komisaři pro rozvoj a humanitární pomoc nést plnou politickou odpovědnost za realizaci programů financovaných z ERF a prostředků Úřadu evropské pomoci vyčleněných na oblast rozvojové politiky, přičemž tento úřad spadá pod resort komisaře pro zahraniční vztahy a evropskou sousedskou politiku; má i nadále obavy, že vzhledem k nedostatečně vyjasněné odpovědnosti může být situace ohledně odpovědnosti za ERF nejednoznačná;

Realizace a finanční prostředky RAL

15. vítá lepší plnění rozpočtu zaznamenané v roce 2003; konstatuje však, že zavedením 9. ERF a rychlým vyčleněním nových finančních prostředků se množství nepoužitých zdrojů (tzv. „reste à liquider", neboli RAL) zvýšila o více než 1 000 milionů EUR z 8 385 milionů EUR na konci roku 2002 na 9 410 milionů EUR na konci roku 2003; domnívá se, že toto množství je nepřijatelně vysoké a naléhá na Komisi, aby urychlila poskytování pomoci z ERF;

16. poukazuje na to, že rychlá realizace i přesto, že je žádoucí, sama o sobě neslouží jako důkaz zlepšené účinnosti ERF – je také nutno zajistit lepší dosahování cílů; bere na vědomí srovnání mezi cíly a dosaženými výsledky, které jsou součástí zprávy o finančním řízení, žádá však Komisi, aby více usilovala o stanovení kvantifikovatelných cílů, jak je uvedeno ve finančním nařízení;

17. konstatuje, že řada členských států nezaplatila své příspěvky za rok 2003 v plné výši, což spolu s platbami do Globálního zdravotnického fondu vedlo k tomu, že Komisi došly prostředky a tím docházelo ke zpoždění plateb; vyzývá členské státy, aby dostály svým povinnostem s ohledem na platbu příspěvků do ERF;

Podpora prostřednictvím rozpočtu

18. bere na vědomí rostoucí význam rozpočtové podpory, která v roce 2003 dosáhla 390 milionů EUR a byla rozdělena mezi 19 států AKT; uvědomuje si, že rozpočtová podpora může účinně přispět k uskutečnění cílů snížit chudobu a zlepšit řízení veřejných financí v zemích přijímajících pomoc, zejména zvýšením „pocitu vlastní odpovědnosti" těchto zemí; zdůrazňuje význam „metody pohyblivé položky"; naléhá na Komisi, aby zlepšila své nástroje hodnocení hospodářských reforem a kvality hospodaření s veřejnými finančními prostředky, což jsou podmínky získání rozpočtové podpory;

19. chápe, že byly-li pro stát AKT uvolněny finanční prostředky z rozpočtu, jsou používány a kontrolovány podle národních kontrolních postupů, nikoli postupů ERF; je si vědom toho, že si tato skutečnost žádá změnu v postupech následné kontroly, a to přechodem od tradiční kontroly a prověřování transakcí k hodnocení stavu hospodaření s veřejnými financemi, které bude založeno na sledování informací a ukazatelů výkonnosti;

20. konstatuje však, že Účetní dvůr došel opět k závěru, že se kritéria pro uvolňování podpůrných finančních prostředků z rozpočtu většinou zakládají na makroekonomických ukazatelích, které o hospodaření s veřejnými financemi poskytují jen částečné informace; odvolává se na požadavek stanovený ve zprávě o udělení absolutoria za rok 2002, který se týkal hodnocení míry, do jaké byly splněny všechny tři podmínky stanovené v čl. 61 odst. 2 dohody z Cotonou [1]; souhlasí s Účetním dvorem, že je nutno hodnocení vzhledem ke každému z těchto kritérií formalizovat;

---

[1] Přímá pomoc z prostředků rozpočtu na podporu makroekonomických reforem či reforem jednotlivých odvětví bude udělována v těchto případech:
a) je-li hospodaření s veřejnými financemi dostatečně transparentní, věrohodné a účinné;
b) byly-li vypracovány dobře definované makroekonomické politiky a politiky jednotlivých odvětví, které si stanovila sama země a které schválily hlavní země poskytující pomoc a
c) je-li zadávání veřejných zakázek otevřené a transparentní.

21. konstatuje, že ostatní dárcovské subjekty také ve zvýšené míře využívají pomoc z rozpočtu a že Komise s těmito subjekty, zejména se Světovou bankou, spolupracuje na vypracování ukazatelů, pomocí nichž by bylo možno hodnotit výkonnost hospodaření s veřejnými financemi; bere na vědomí informace, které Komise poskytla v reakci na požadavek uvedený v rozhodnutí o udělení absolutoria za rok 2002, jenž se týkal vypracování zprávy o stavu práce na přípravě ukazatelů výkonnosti hospodaření s veřejnými financemi v rámci programu veřejných výdajů a finanční odpovědnosti; bere na vědomí tvrzení Komise, že na začátku roku 2004 byl schválen předběžný rámec, podle něhož se plánovalo zahájení zkoušení tohoto nástroje na konec roku 2004 a do června roku 2005 by mělo být přijato rozhodnutí o finalizaci analytického rámce; žádá o to, aby mu byly do 1. září 2005 poskytnuty aktuální informace o práci na programu;

Nejvyšší kontrolní úřady

22. připomíná důležitost, kterou má podle Parlamentu, Rady a Účetního dvora zapojení nejvyšších kontrolních úřadů zemí AKT do kontroly ERF ([1]);

23. bere na vědomí informace, které Komise poskytla ve své zprávě o hospodaření s finančními prostředky, které byly vynaloženy na projekty zahrnující nejvyšší kontrolní úřady v rozpočtovém roce 2003, jak požadoval Parlament ve zprávě o udělení absolutoria za rok 2002;

24. bere na vědomí, že Komise zvažuje různé možnosti podpory a posílení úlohy nejvyšších kontrolních úřadů v zemích AKT; žádá o včasné zhodnocení různých možností, které připadají v úvahu, aby byly k dispozici pro další postup udělování absolutoria;

Začlenění do rozpočtu

25. domnívá se, že začlenění ERF do rozpočtu by odstranilo mnohé komplikace a obtíže s realizací po sobě jdoucích ERF, napomohlo by urychlenému přidělování finančních prostředků a odstranění současného demokratického deficitu; domnívá se, že by se tato záležitost měla řešit v rámci diskuse o novém finančním výhledu;

Decentralizace řízení pomoci a podpory

26. podporuje převedení zdrojů a rozhodovacích pravomocí na delegace Komise; očekává, že pomocí této nové organizační struktury bude možno dosáhnout vyšší míry realizace závazků a plateb ve srovnání s úrovní, kterou Komise dosáhla v roce 2003;

27. je si však vědoma toho, že nová struktura s sebou vedle výhod nese i rizika; považuje pracovní dokument Komise „Nástin rizik spojených s vnější pomocí“ za užitečný;

28. bere na vědomí zprávu Komise o hodnocení procesu decentralizace ([2]); je si vědoma toho, že se splnění úkolu decentralizace chýlí ke konci; žádá o opětovné ujištění, že převedení zdrojů a rozhodovacích pravomocí na delegace je spojeno s přiměřenou kontrolou; žádá o včasné předložení zprávy o stavu procesu centralizace, kde budou popsány očekávané výhody s kvantifikovatelnými ukazateli a kde bude stanoveno, jaké výhody to dosud přineslo, včetně stavu zavádění standardů pro vnitřní kontrolu, tak aby byla k dispozici pro další postup udělování absolutoria;

29. bere na vědomí tvrzení Komise, že má v delegacích k dispozici dostatek pracovníků s odpovídající kvalifikací proškolených v oblasti finančního řízení; poukazuje však na to, že poměr počtu pracovníků Komise, kteří spravují 10 miliónů EUR, je ve srovnání s jinými hlavními dárcovskými subjekty na nejnižší úrovni;

30. uvědomuje si rizika procesu převádění pravomocí na delegace Komise v zemích AKT, jakými jsou těžkosti při hledání vhodných zaměstnanců a možnost nejednotného výkladu pravidel jednotlivými delegacemi Komise; zdůrazňuje potřebu zlepšit pravidla a nalézt rovnováhu mezi posílenými kontrolními nástroji a potřebou podávat zprávy na jedné straně a účinným a rychlým rozhodováním umožňujícím delegacím rozhodovat o hlavních projektech na straně druhé;

([1]) Viz body 21 až 24 usnesení, které obsahuje poznámky k rozhodnutí o udělení absolutoria Komisi s ohledem na plnění rozpočtu 6., 7. a 8. Evropského rozvojového fondu za rozpočtový rok 2002 (Úř. věst. L 330, 4.11.2004, s. 128).

([2]) SEC(2004) 0561, 6.5.2004.

Finanční prostředky systému Stabex

31. bere na vědomí, že Komise provedla inventarizaci finančních prostředků systému Stabex v roce 2003, při níž bylo zjištěno, že na místní účty zemí přijímajících pomoc zbývá převést 700 miliónů EUR; konstatuje, že ačkoli byly prostředky z těchto účtů převedeny zemím přijímajícím pomoc a formálně z účtů ERF odešly, Komisi i nadále zůstává odpovědnost za tyto prostředky a kontrola jejich správného použití; bere na vědomí zjištění Účetního dvora, že v důsledku nedostatečné kontroly nemůže Komise kontrolovat používání finančních prostředků; bere na vědomí, že Komise chce do konce roku 2004 zavést lepší monitorovací postupy, které by měly fungovat do roku 2005; naléhá na Komisi, aby spolu se zeměmi přijímajícími pomoc pracovala na posílení kontroly a zajistila, že zbývající finanční prostředky budou přiděleny co nejrychleji;

Hodnocení

32. vítá práci Komise v oblasti vnitřní kontroly, která jí umožnila splnit většinu norem; je však znepokojen tím, že Komise nebyla z důvodu nedostatku kapacit schopna splnit normu 23, která se týká hodnocení; žádá Komisi, aby ho informovala o tom, jak chce zajistit řádné provádění hodnocení a jeho následnou kontrolu a aby určila, kdy bude dle svého názoru schopna splnit tuto normu;

Termíny

33. vyzývá Komisi k předložení tohoto návrhu na změnu první věty čl. 119 odst. 1 finančního nařízení a Radu k jeho schválení:

„Evropský parlament na doporučení Rady, která rozhoduje kvalifikovanou většinou, udělí do 30. června roku N +2 Komisi absolutorium s ohledem na použití finančních zdrojů ERF, které tento fond spravuje v souladu s čl. 1 odst. 2, v roce N.“.